

"Her namaz vakti, âlem-i İslamı bir mescid ve o mescidin mihrabı Mekke ve o mihrabın ayeti de Kâbe olarak tasavvur edilmesi... Bayezid Camii'ndeki ikinci vaktinin dakikaları gibi olur." Neden "Beyazıt camii" ve "ikinci vakti" izah eder misiniz?

"Ey kardeş bil ki! Her namaz vakti, âlem-i İslâmı bir mescid ve o mescidin mihrabı Mekke ve o mihrabın âyeti de Kâbe olarak tasavvur edilmesi ve o mescidde insan kitleleri namaz kılmakta ve bir kitle-i cemaat fenada secde edip kaybolurken, başka kitleler gelip namaz kılıp, gitmekte ve böylece o mescid daima dolup boşalmakta olan bir vaziyette tahayyül edilmesi münasib ve lâyıktır. Böylelikle zamanın asırları, Bayezid Camii'ndeki ikinci vaktinin dakikaları gibi olur."(1)

Üstadımız bu tefekkürü Bayezid camii'nde yaptığından dolayı, o manevi tefekkürü resmi de Bayezid camii üzerinde işlemiştir. Aynı bu konuyu anlattığı yerde de bu konuya şöyle açıklık getirmektedir:

"Gördüm ki, namaz kıldığım o Bayezid Camii'ndeki cemaatle iştirakimi ve her biri benim bir nevi şefaathim hükmüne ve kıraatimde izhar ettiğim hükümlere ve dâvâlara birer şahit ve birer müeyyid gördüm. Nâkıs ubûdiyetimi, o cemaatin büyük ve kesretli ibâdâtı içinde dergâh-ı İlâhiyeye takdime cesaret geldi."

"Birden, bir perde daha inkişaf etti. Yani, İstanbul'un bütün mescidleri ittisal peydâ etti. O şehir, o Bayezid Camii hükmüne geçti. Birden, onların dualarına ve tasdiklerine manen bir nevi mazhariyet hissettim."(2)

Allahualemler bu bahsin yazılmasına vesile olan namaz vakti, ikinci olma ihtimali yüksektir. Çünkü Üstadımız o an için bütün bu namaz kılanların zaman ve mekânları farklı olsalar da beraber olabileceklerinden bahsediyor.

Dipnotlar:

-
- 1) bk. [Mesnevi-i Nuriye, \(trc. A. Badıllı\).](#)
  - 2) bk. [Mektubat, Yirmi Dokuzuncu Mektup.](#)